unidade 4

Mañá

nesta unidade imos imaxinar como seremos dentro duns anos. Para iso, imos aprender:

◆ *a falar de accións e situacións futuras* ◆ *a expresar condicións:* ***se* + *presente/futuro de indicativo*** ◆ *marcadores temporais de futuro* ◆ *recursos para formular hipóteses:* ***seguramente/probablemente/posiblemente/ seguro que/supoño que*** *+ futuro* ◆ *os determinantes* ◆ *as formas e algúns usos do futuro de indicativo* ◆ *as regras básicas de acentuación*

I. UN FUTURO DIFÍCIL

A. Cales eres que son os bl
teno mundo actualment:; o eréas máis graves que
pañeiros. · m ntao cos teus com-

• f._. creo q._.e '-"' dor, pro 1 1e......t1> ......ai> 5rave> é...

;of: : :a : sobre. un dos principais
nun só parágrafo. umamdade e tenta resumilo

A TERRA EN PERIGO

perigo máis grave que ameaza o mundo no século XXI é a chamada "explosión demográfica". O constante aumento da poboación mundial está poñendo en perigo a supervivencia dos que habitamos o planeta Terra: hai demasiada xente para o espazo e os recursos dispoñibles.

\J ns anos atrás, a Terra estaba poboada por 2500 millóns de persoas. Hoxe somos máis de 5500 millóns. Irán, por exemplo, tiña en 1950 case 16 millóns de habitantes, agora os iranianos xa son máis de 80 millóns e dentro de 50 anos serán case 300 millóns. Na India viven actualmente uns 1000 millóns de persoas, pero en 2033 serán 1900 millóns. En Latinoamérica viven 450 millóns de persoas; en 2020, se se cumpren as previsións, serán aproximadamente 760 millóns. E o resto do mundo? Un informe recente asegura que en 2050 a poboación mundial superará os 10.000 millóns de habitantes.

A s preguntas son obvias: resisitirá a Terra este ritmo de crecemento? Ata cando durarán os recursos non renovables como a auga e o petróleo que gastamos nas zonas de maior explosión demográfica? Son estes recursos responsables de problemas como a miseria, a fame, a contaminación, a deforestación, o quecemento da atmosfera ...? Os gobernantes sempre teñen a última palabra, pero temos que facer algo, e pronto.

C. No texto A terra en p . d . 'b
mW\dial como un dos p e fo esc n se a superpoboación
países como Irán e a lndir? emas máJ.s graves que teñen
a.

Agora irnos reflexionar sobre o o t .
na que se atopan gran parte dos u o extremo: a Situación
como a súa poboación baix a d pa ses europeos, que ven
W\ xe1to alarmante.

En pequenos grupos com t d 1
apoio á natalidade v s a en a e e s destas solucións de
outras: p recen máJs Importantes e engadide

• Tarxetas con diñeiro
para farmacias, establec :a gastar en a macias,
para a irúancia. entos especializados en produtos

• Prestacións económicas
trata do/a primeiro/a seg qe/arían en nción de se se
sucesivos/as. ' W\ 0 a ou terce1ro/a filio/a e

• Axudas para cubrir necesid d d .
vida laboral e famili· a es envadas de conciliar a
ar.

2. O ANO PERSOAL

A. Sabes o que é a numero!OJ1a? Sabes en que ano persoal. está!J vivindo? Le o seguinte teJlo e desdibreo.

A NUMEROLOXÍA E OS A OS ERSOAIS

A numeroloxla fol creada na andp Greda por Pltá¡oras, f116sofo e malem61ico que vMu aproximadamente entre 580 a 500 a. C. Plt6goras lnta¡rou esta disciplina ao coftecemento humano ati'IMs de táboas expllc:atlvas que pasaron de xeraci6n en xeraci6n ala os nosos dfas.

Se&undo a nurneroloxfa, toda penca -me dclos distintos cada nove anos. Cada un dues anos pode ser mol diferente en canto a riquua Infllrlor. sent:imentos, necasldades, ol»>acdYos...

Para determinar o nCunero do ano pe oal. débele , - alizar unha suma moi sinxela, partindo da data de nacemento e do ano en que vl'llmos. Por exemplo, se vostede raceu un 3 de decembro, os n6meros correspondentJes son 3 e 12 (clecembro), que suman 15. A este nllmero (15) sumúnoslle o ano no que estamos, pero reducido a unha dfra. Por exemplo: 2009 = 2 + O + O + 9 = 11. Finalmente, do n6mero resultante (15 + 11 = 26) sumamos as clfnls que o compoñen (2 + 6 = 8).

B. Agora que xa sabes en que ano persoal estás, le as predici6ns correspondentes. Como vai ser? Que cousas *(ar.ás?* eres que éverdade7 Coménlao cos teus compañeiros.

ANO PERSOAL UN Xaralmanlll, amdo ..... moai'U'I ano W'. 111!peiiii'IOI unha etapa tDbiiiTBita nava na'Vida. Cambilri a ú vida dande o puno de 'Villaiiiii'OnenCII e cornearA un d· clo IICM) da libardada dalpail dunha Rparaci6n. Problblemenlll camblIrA de empi'"II. del"eeldencia ou da paiL

ANO PERSOAI. DOUS N-..ano, •paJa. cbMiaon r-Ienda e coopet ad6n. Ten que..-liDia altaa pnxuw entandar mÜI 01demaiL Se¡!.nmente punn cou.lmpoi'WICel no cerreo do amoreda n iDde: nGVa unip, nava pawlla. *lvJSI'IIaiiO.* durante 8118 ano pod"*" romperse nlllci61W que .....,....,..,..Bllabl-.

ANO PERSOAI. DES Dul'lllIt8 ....ano..... que demoanr a !Wa cwpacldlde crallva. Praba· blemente pasar6 o ano 'Vilxando, tlltudando al¡o ..-a, Cl'aldo... Ter6 mallas pn1111 de cofi Ker cou• novu e de pasalo ben•.Memlis, tllrt &cilio no trm.llo ou no& alá!dos, pero lloúri que arriscar eser innovador. Se¡uramente durame este ano par6 de m111'11Sltos mol falica.

ANO PEISOAL CATRO Este 6 un ano detraballo duro. Probablamanlll tnballlri rn611 do necesario e non ICidri 01 resultados esperados, paro non d-pere. "'iir6 poi.IClO tllmpo pan desc:anur, polo que ter6 que coldar a sllalllkle. lao si, 'un bo 11110 para fal:ar neaoclos, vander a casa, por eDCIImplo. Poslblemanlll 01 seus pwentllll lla padlrin IICUda e 01 Mili llllli¡al. c:artaL Non conle na sane, sen6n no tnballo e na orpnizKI6n.

ANO PERSOAL CINCO Ea 6 un ano b.l-cuneMe ele mudlras. Seaunmenlll CM'lbllri ele resldenda, de parella ou de tnbello. Tanta ..__ tnnqullo e non toma declsl6ns preclpltlldu. Non &pmolas cou..aom-tllmpo, porque du-1'11'1111 esea 1110 hlberi mallas oportunidad-. pero t1ri que Ir paeo a puo.

ANO PERSOAL SEIS é o ano da l'BIlpDI•· blllldlcle. Teri obrlps respecro'slla funllll, ao seu tnballo a IÚ Ras amiDdaL Esta 6 un ano lltrufna, ele servf10 aos demlls. Molals persou. nun ano pai"'IOI •la. comprarin unha CIIIII ou a reformlrin, terin unha IMICot:a nova ou plln· tlrin ""--·

ANO PERSOAL SM O ano pei"'IOI 1111te'o eno do cofiecemento e da SlbedoriL t1o1cas per-.,.anco m61s- que noutnJI anos. con m61s tampo pira estucllr, rellecdr; tomar dadlli6ns lrnpot1llnta& na ú vida. Se 11811 flllos. probablememe 8118 ano mii'Chlrin da alla cua. Qulzals cambiañ de rellxl6n ou cocurms delop, ele meclltacl6n e Imereurue pola ascrobda ou polo 1llnlt.T111116n 6 un ano pan viaxar. Se Wlxa, probablemente lri a _.,.. hlsc6rlc01 ou danar-cultlnl.

ANO PERSOAI. OITO S.Ul'IIIHinta tart clfl. curc.t. econ6miCII dul'lllle esea ano. linlle, por tanllo, faalr plana moi CDICJ'tltm ao OIIITIIIZalo. Probablemenlll ..tert aJ&On problema de aúcle. C61da.. A. prax:..-an polo diñairo pod"*' afeclllI' •rellcf61W pe....-. lso al, se lilaila pana IICUdar 01damais e non 16panlllllllo no 1811prapio benellclo, ...recompenlldo.

ANO PERSOAL NOVE E1111 ano nnlnn todo o que quarfa '-ra probabl.,_ nonempeañ nlda I'ICIVO. é un ano pana tomar conciencia das p as K181101e-. pana recuperv all6da e piraprep11W18 ,_..orrildmo ddo. en defl· niiMI, un ano da puntm finail.

• S'e!J""'clo o ftxfo, trlt """o u..,billrti ele u t, i vtrclacle, \'0\4 u...bit r de u • de"'fro el"""...es. TA..,il'l di . e 1'101'1 ff ""fo...11rcltGiicS.. prteipifAclAf...

3. O FUTURO

A. Completa ocadro. Ten en conta que, en futuro, as lerminaci6ns paracada penoa repftense nas tres COJ1Xl)o gaclónsveJbala(-81',-er,-4r).

		IIPrendar	pedir
(IU)	cheprei	....	....
(U)	....	ap1'8ndd	....
(aVII•t-fad•)	cheprá	....	....
(nól)	....	aprendetemOI	....
(á)	ch'lfrede5	............----.	.....----.
(eles/elai/VOIlIJdes)	....	aprendertn	....

B. Reladona cada frase da primeircl columna coa meUor opd6n para oompletala na segunda.

1. Secompras Joterfaa mifido,
2. Setemos l8mpo o lu &,
S. Seaprobo o tiWlIt: da carreira.
4. Se imoe eo c:ocbe,
5. Se DO DDtar te pos ao lado dal8ú ami¡o,

a) fate1unllaaran fe.sta para C1!1ebralo.
b) chqareaoa al!moicansos.
e) seguramente aon te üuntrú.
d) CCIDIUdwa.
e) ICfJIO q1le UD ella elle loeaJt ll¡o.

C. Para unhacondid6n sobre o futuro, pode-mos usar e5ta estrutura. Completa os espazos cos no-mes dos tempos velbais.

ISe+ .... |

D. Agora, completa tiestas &ases.

1. Se ...., haberá paz no mWldo.
2. Se no futuro axente ten menos fi1los. ....
3. Se ....,_,_,_,_, diminuir6 o desempre¡¡o.
4. Setodos comezamos aSasur menos enendll. ....

4. SEGURAMENTE

Que telien en común todas estas frases? Coméntao co teu compañeiro.

1. lqUNirnente Iremos és lilas efes nas vacaclóns.
2. Esta fin de semana creo que qued8temOS na casa.
3. Hole praterminarei 6a oltD.
4. EstDu 1d o ct. que ao mal casaremos.
5. O pr6Dcimo ano •blamera 1'an!i o camll'lo da SantiQ>.
6. Squra q•al3in dla tennlnarés a carrelra.
7. lupofto que mañá sairén os resultados das probas.

5. A CONSERVACIÓN DO PLANETA

A. Dora, unha esludante de ga.lego, redackru unha composldón sobre a conservación do planeta. Estás de acordo coa afirmaclón que fai ao final? Como eres que podemos coJabolafl Coméntao co teu compañeiro.

O noso planeta é un tesouro prezado como o marfil, pero con mandíbula de cristal, xa que está exposto a moitos perigos. Se non actuamos axiña e detemos a súa deterioración, terá que ir ao médico e deixaremos de ter veráns plácidos e de cor azul. Este planeta é fantástico, pero será unha ruína se non limitamos o excesivo uso do automóbil e todo xénero de gases contaminantes.

Se o noso planeta se deteriora, escasearán a auga e alimentos como a carne animal, o azucre e os vexetais. Por iso esperamos que os políticos de acá e de acolá tomen accións decididas e tamén que todos os habitantes da terra, independentemente da nacionalidade do seu carné, colaboren para manter a conservación do noso medio. Está nas túas mans.

n··1 Dma esqueceu coJocar os acentos e a pro- feaora fimo, marcando en vermello os lupres nos que faltaban. Escoita as 5e(ll.linres pa1ab¡as e subJiiia en cada unha as1laba rMis Corte.J..oao, clas111caas rnmha láboa axno a de abailo, 5egWido a posk:i6n da que sublIfiaches.

planeta	perlgoe	pl6clliOS	uso	came	■
t8eOURJ	axiftl	cor	autom6bil	animal	acol4
marfil	detsrioraci6n	azul	Xllnero	8ZUCI8	accións

mandfbula médico fantástico planeta veKetllls
tlm6n cñstll vetins rufna auga
polftlcos carné tem conservación medio
Was mans 6

Pllllnlar-
(penGitm

1'1111 11• (Cftmnbbll)	Plllbruiilli.... (ant2peneftma ftbll)	Plllbr. --na•-

C. Agora, despois de facer a actividade anterior, t.enta completar oseguin1e esquema.

•As palabras qudu te11en aálllma stJaba máls fOlle e levan acen- toOito¡pifiro cando remalilnenvo¡¡al, ,................ e ....

•As palaJmls """"tefien a penúllima sOaba mái5 forte, levan acento ortogrAfico cando rematan en consoantes distintas de .... e de ....

• As palabras –-–- sempte Jevan acento.

•As palabr.l5 .... teñen unha &Oa sílaba e por resra lleilll.................... se acentúan. Algunbas levan un acento diaaftic:o, para diferencWense doutras que se escriben da mesma forma. pero tetlen un slg:nlftcado distinto.

Futuro de indicativo

O futuro de indicativo fórmase engadíndolle ao infinitivo as seguintes terminacións.

	falar	comer	partir
(eu)	falarei	comerei	partirei
(ti)	falarás	comerás	partirás
(el/ela/vostede)	falará	comerá	partirá
(nós)	falaremos	comeremos	partiremos
(vós)	falaredes	comeredes	partiredes
(eles/elas/vostedes)	falarán	comerán	partirán

No caso dos verbos irregulares, engádense as terminacións á raíz irregular de cada verbo.

dicir	facer
direi	farei
dirás	farás
dirá	fará
diremos	faremos
diredes	faredes
dirán	farán

Empregamos este tempo verbal cando queremos facer predicións sobre o futuro.

- *Mañá **subirán** as temperaturas.*

Tamén podemos referirnos ao futuro usando o presente de indicativo. Facémolo, por exemplo, cando presentamos firmemente o resultado dunha decisión.

- *Non te preocupes. Mañá **dígollo**.*

Asemade, podemos falar do futuro mediante a perífrase **ir** + infinitivo, normalmente para falar de decisións, de plans ou de accións futuras moi vinculadas co momento no que falamos.

- *Que **ides facer** esta fin de semana?*
- ○ *Seguramente **imos ir** á praia.*

Marcadores temporais para falar do futuro

mañá
pasadomañá
a próxima semana
o (próximo) sábado/mes/ano...
este xoves/ano/mes/século...
esta mañá/tarde/noite/semana...
dentro de dous anos/uns anos/meses/días...
o luns/mes/ano... que vén

- *Tiven moito traballo **esta semana** e estou derreada. Creo que o sábado non sairei.*

Recursos para formular hipóteses sobre o futuro

- ***Seguramente** chegarán sobre as dez da noite.*
- ***Probablemente** volverán moi cansos despois da excursión.*
- *O noso partido **posiblemente** gañará as eleccións.*
- ***Seguro que** nos veremos pronto.*
- ***Supoño que** iremos de vacacións a Exipto.*

Expresar unha condición

Se + PReSenTe/FuTuRO

- ***Se estudas** todos os días, **aprobarás** o exame.*

Regras básicas de acentuación

De acordo coa posición da sílaba tónica, as palabras que teñen máis dunha sílaba clasifícanse en **agudas**, **graves** e **esdrúxulas** e a súa acentuación faise da seguinte forma:

- **agudas**: son as palabras nas que a sílaba tónica é a última. Levan acento gráfico cando rematan en vogal e nas consoantes **-n** e **-s**: **mañá**, **paté**, **refén**, **francés**, **compostreláns...**
- **Graves**: son palabras nas que a sílaba tónica é a penúltima. Só levan acento cando rematan en consoante distinta de **-n** e de **-s** ou en grupo consonántico distinto de **-ns**: **difícil**, **álbum**, **carácter**, **tórax...**
- **esdrúxulas**: son palabras nas que a sílaba tónica é a antepenúltima. Sempre levan acento: **médico**, **bágoa**, **cónxuxe**, **ávido**, **sílaba...**
- Os **monosílabos** non se acentúan, agás nos casos do acento diacrítico ou diferencial: **da**, **das** (contracción preposición + artigo)/**dá**, **dás** (formas do presente indicativo do verbo dar); **pe** (nome da letra)/**pé** (parte do corpo); **e** (conxunción)/**é** (verbo) etc.

8. A GALLETA DA SORTE

A. Segtmdo a tradición chfnesa, as galletas da sorte esconden no seu interior predicións sobre o futuro. Irnos escribir agora as predlclóns para os nosos compaM!ros. Escribe nun anaco de papel w1ha predición e dáDo ao teu profesor.

a. Agora o teu profesor val mesturar os papeis e volvelos repartir. Abre o teu e le a predición. Que che traeJá o destino? Cres que pasará?

• O ...e\4 P.:I'Pfl di: •f A t..w:IIIIA eol\eeer¡j ff4A 4111""1 l<Ah••«l•e 111 vtr'llll!d« t ...

7. QUE CRES QUE FARÁ?

Paco está de vacacións na casa dWlS amigos en Gallcla. Que eres que fará en cada unha desms situaclóns. Coméntao cos teus compaíieiros.

l. Se mafté ehove e non pode ir á praia••.
2. Se chegan os sobñHos dos amigos de Paco a pasar uns dfas...
3. Se coftece alguén interesante..•
4. Se esta noite vai ao casino e gana 100 000 euros..•
5. Se o seu xefe o chama e lle di que ten que volver ao traballo...

• Se mañá chove, supoño que irá de excursión a Santiago.

8. OS EXPERTOS OPINAN

A. Varios expertos reuntronse para falar sobre o futuro do mundo (2050). Estas son algunhas das cousas que dlxeron. Con cales deJas estás de acordo? E con cales non? Coménlao co teu compafieiro.

As linguas minoritarias desaparecerán.

Haberá mailas atentadas terraristas.

Os libras senín electrónicos.

Produciranse grandes cahíshafes nalurais.

Haberá transporte aérea individual.

Os nenas non lnín aa colexlo.

Será normal vivir 1DO anas.

• E>4 c:no ti"'• os libros 1110111 erÁ111 eledr6111iC:OS, e...pre l..lnn4 hl!lros de t4ptl por"tlo!t••.

a. Que outms cousas *eres* que sucederán?

9. O FUTURO DE EVA

CD 21 **A.** Eva foi ver unha adiviña para saber como será o seu futuro. Escoita a conversa e marca cales das seguintes cousas predí a adiviña.

- ☐ Vivirá nun país estranxeiro
- ☐ Será moi rica
- ☐ Será famosa
- ☐ Volverá á universidade dentro duns anos
- ☐ Terá dous fillos
- ☐ Será feliz na súa vellez
- ☐ Coñecerá unha persoa que a quererá moito
- ☐ Vivirá no campo

B. Agora imos imaxinar como seremos dentro de 25 anos. Escribe como cres que vai ser a túa vida, tendo en en conta os aspectos que aparecen a continuación.

Familia
Traballo
Aspecto físico
Situación económica
Lugar de residencia

10. YERRA DE LOBOS

A. EJ:Isten anhnais en perlgo de extlndón no lugar onde *vives?* Le o seguinte texto sobre o lobo e comenta co teu compalielro que outros an1m.als están mmha situación semellante.

As modificacións das condicións de vida dos humanos implicaron cambios importantes no medio e contribuíron a alterar o ecosistema das diferentes rexións do planeta. A diversidade da fauna, por exemplo, reduciuse considerablemente nos países industrializados. Por iso é tan difícil hoxe contemplar animais que eran habituais nos tempos dos nosos avós.

[illegible]

Pero a relación do lobo co home vai máis alá de compartir e disputar un hábitat común, xa que en Galicia a figura do lobo fundamentou inmensas lendas populares, contos orais e escritos, como testemuñan as obras de Ánxel Fole, Vicente Risco ou Valle-Inclán. Tamén houbo historias que deron conta da universal figura do lobishome: o humano que despois da medianoite se convertía en lobo. Unha destas foi a de Manuel Blanco Romasanta, o home lobo de Allariz, que inspirou a novela de Alfredo Conde, *Romasanta*, e o filme do mesmo título.

[illegible]

a. Cofieces algunha lenda ou algún conJo que tei'ía por protagonista un animal CóntaDo ao resto da clase.